

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljan-
jem na dom
za celo leto 3 gid. — kr.
pol leta 1 „ 60 „
četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v škofijsk.
poslopju (Bischofshof)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Razsajanje magjarskih in nemško-judovskih Turkov!

Kedar so naš svitli cesar po shodu z ruskim carom stopili v Bubenickem kolodvoru v Pragi raz vlaka, so zbrani ljudje brž zapazili, da so jasnega in veselega lica. Zapazili so pa tudi, da se je magjarski grof, minister Andrassy, nenavadno čemerno in kislo držal, zaostajal in molčal. Vsak je hitro spoznal, da to nekaj pomeni. Par dni poznej smo brali v Dunajskem Tagblatt-u, da je pri shodu cesarjev grof Andrassy-jev predlog, naj ostane na Turškem vse pri starem, bil — zavržen in da bo Andrassy samo nekaj tednov še minister. Ob enem je izišla knjižica z naslovom: Pet let Andrassy-jeve državne umetnosti. V njej se ministru na srce polaga: „sprava Magjarov in Nemcev s Slavjani na Avstrijskem na podlagi pravičnosti in djanske enakopravnosti — preden bo prepozno!“ Ta knjižica je vse ustavaštvo in magjarstvo tem bolj nemilo zadela, ker se povsod šepatá, da je na povelje nekega visokega gospoda izišla. Poslednji čas so na dalje celó nemški ustavoverci začeli spoznavati, da bo dualizem le Magjarom na korist Avstriji pa v nesrečo. Začeli so ugovarjati zoper obnovenje nagodbe z Ogersko, kakoršno so oboji ministri sklenili. Sploh čedalje bolj se kaže, da bodo pri nas ljudje brž in skoro povsod siti magjarske predznosti in šopirenja. Nek visok uradnik na Dunaju je djál ves nevoljen: „vsaj nimamo več dualizma, imamo le magjarsko nadvladstvo!“ Vse karkoli pri nas ima srce, ki zvesto za Avstrijo bije, bodi kmet, duhoven, uradnik ali vojak, želi, da se magjarska drznost v prave meje zavrne; a brez Magjarov je tudi naše ustavoverstvo brez zaslombe in zato držita drug drugega, dokler bo le mogoče. Zato rečemo, da temu ne bodo konec storile ne pravna, pa tudi narodne stranke ne, ampak to bodo storile zunanje zadeve — turška vojska. Magjari in ustavoverci čutijo to že sami in tukaj imamo tudi uzrok, zakaj so Magjari in nemški

ustavoverci, posebno pa njihovi judovski novinarski pisači, toliki prijatelji Turkov, da bolj za nje in njihovo zmago trepečejo, kakor sam turški sultan. Bojijo se za svojo gospodstvo.

Leta 1848. in 49. je avstrijska vojna, posebno s pomočjo vrljih Hrvatov in hrabrih Srbov, puntarske Velikonemee in Magjare slavno potolkla. Toda vsled nesrečne francoske in pruske vojske so nemški in magjarski gospodstvaželjni ljudje zopet prišli na vrh in strežejo že 10 let svojim namenom, katere so te dni tako jasno kakor ošabno izpovedali v svojih glavnih listih. Namera Magjarov po izjavi Pester-Lloyda je: die Bekämpfung der Slaven, t. j. krotenje ali pobijanje Slavjanov. „Neue freie Presse“ pa piše: unser Programm ist die Niederhaltung des Slavismus, t. j. glavna točka našej politiki je: potlačanje Slavjanstva. Ko je tedaj lani buknila vstaja slavjanskih Kristijanov na Turškem, so naši ustavaki in Magjari takoj zatrepotali. Slaba vest jim je hipoma vzbudila misel na nevarnost, ki bi utegnila priti iz te vstaje za njihovo gospodstvo. Zato so, kakor iz jednega grla, zagnali krič zoper nekatere Avstrijane, ki so svetovali, naj Avstrija priskoči Kristijanom in bližnje turške dežele vzeme. „Tega pa ne, tega ne trpimo, so vsi kričali; imamo že itak preveč Slavjanov, koje silno težko krotimo“. No, Avstrija je res ostala Turčiji prijazna tako, kakor poprej, in grof Andrassy je mislil, da bodo Turki vstaše sami pomirili. To se ni zgodilo in sedaj je vstašem šla Srbija in Črnagora na pomoč. Nastala je vojska, vsled katere namisli Srbija vzeti Bosnijo, Črnagora pa Hercegovino. Nov trepet in nov strah po vseh magjarskih in ustavaških listih! Vzdignol se je nov krič: „tega pa še menj ne trpimo, slavjanske države se ne smejo osnovati na našej meji, in če Turki ne morejo Srbov pobiti, pa mora Avstrija meč potegniti za turškega sultana“. Vendar ta krič je ostal jalov in prazen. Avstrija ne bo zavolj Turkov vojske začela. Temu porok nam je shod našega cesarja z ruskim tem bolj, ker je vsled ovega shoda celó Andrassy prisiljen bil, Turkom morje pri Kleku v Dalmaciji

zapreti, da ne morejo več po morju do Hercegovine tako, kakor do sedaj. To je bil prvi pa hudi udarec našim magjarskim in nemško-judovskim Turkom, pravi blisk iz jasnega neba. Obstanek njihovega gospodstva je sedaj edino še mogoč, ako Turki zmagajo, Slavjane potlačijo in jih zopet vprežejo v stari jarem 500letnega sužanstva. Da bi ovi res nekrščanski svoj namen dosegli, delajo sedaj na vse kriplje, psujejo in ščujejo na Srbe, kolikor jim je le mogoče; Turke pa hvalijo in v nebo povzdigujejo. Najhujši so Magjari. Ti so prepovedali vsako pobiranje za turške Kristijane in so že mnogo najizvrstnejših Slavjanov zaprli: poslanca Miletiča, generala Stratimiroviča, pisatelja Markoviča, več uradnikov v Pančevi, Bački in Novem-sadu. Magjarski generali Tür in Klapka in drugi delajo za Turke. Pri Bjelini je bilo 700 turških vojakov, preoblečenih Magjarov, od srbskega generala Alimpiča ubitih ali ujetih. V Srbiji ščuvajo Karadžordževići zoper kneza Milana Obrenoviča, Črnogorce skušajo s Srbi spreti, v Bosnijo so poslali rogovilit med tamošnje Katoličane in so namenili pobirati podpise za pismo, v katerem bi naj ti izrekli, da hočejo, ali pod Turkom ostati, ali pod Avstrijo priti. Toda kakor iz Banjeluke iz gotovega vira poizvemo, je Magjarom vse spodletelo. Bodi jim! Vse njihovo in njihovih zaveznikov nemško-judovskih ustavakov razsajanje se bo na nič razkadilo — in menda skoro bo o njih v Avstriji veljalo: kdor visoko leta, nizko obsedi.

Cerkvene zadeve.

Posvečevanje nove cerkve bodo naš Milostljivi g. knez in škof opravljali v Fraubeimu v nedeljo 30. julija. Cerkva je popolnem iz nova pozidana na prostoru stare, katero so pred 2 letoma podrla. Nova cerkva stoji že više 30.000 fl.

Katoliška družba gospá djanske ljubezni v Mariboru je objavila dveleten račun, iz katerega poizvemo veselo novico, da se je požrtvovalna družba vkljub sedanji denarni stiski za 19 udov pomnožila. Dohodki so pred lanskim znašali 2055 gld., lani pa že 3199 gld. To je lep napredek! Med dobrotniki družbe najdemo zraven Milostljivega gospoda knezoškofa, ki dolagajo vsako leto 100 fl., rajno baroninjo Jožefo Lannoy, ki je sporočila 200 fl. in neko neimenovano dobrotnico z darom 200 fl. Glavnica znaša 5460 fl. Največje zasluge si je družba pridobila z nastanovljenjem koristnih šolskih sester v Mariboru, utemeljenjem sirotišča in podpiranjem ubogih otrok z potrebno obleko. Samo na sveti večer so milosrčne gospé vsako leto razdelile med otroke obutala in obleke v vrednosti više 300 gld. Bog plati!

Nove orgle v Zdolah so izvrstno in hvalevredno delo orglarskega mojstra v Žavcu, g. Fr. Naraks-a. Pri teh orglah je principal 8' iz an-

gleškega cina, flauta duodecima 3' iz navadnega cina, oktav 4' tudi iz navadnega cina, gamba 8' od C iz navadnega cina, trompete 8' iz cina ter prav čisto pojejo, flauta 4' iz orehovega lesa, bordon iz trdega lesa 8' odprt, mikstur cinast 2', kontrabas 16', oktavbas 8', kvintbas 6'; trompete, gamba in flauta 4' lesena, so ločene v klavirju; vsak spremec ima po 2 vlaka. Klavir obsega 54 tast; postava piščal je čudno modro urejena. Po sredi omare je most, po katerem se do vsake piščalke lahko pride. Mehanika je sprožna, živa, mehka in kaže posebno umetnost. Meh je le jeden, pa daje dovolj sape in ga lahke vsak fantič tlačiti; meh tudi ne škriplje in ne stoka, kakor marsikde, ampak gre tiho in gladko. Prišli so skušeni in zvedeni organisti, n. pr. gg. Kline, Tramšek, Cajhen, Mlakar, Kalinger in drugi ovega dela pregledovat, pa vsi so občudovali umetnost mojstra. Zato smemo z dobro vestjo priporočati vsem, ki želijo dobiti dobre orgle po nizki ceni, izdelovalca Zdolskih novih orgel. Adresa mu je: g. Fr. Naraks, orglar v Arnivasi nad Celjem, pošta Sachsenfeld. J. K.

Laška vlada s Prusko vred se močno jezi, da sv. Očeta toliko in sicer zelo imenitnih Katoličanov obiskuje, katerim potem Pij IX. v res čudovito krepkih besedah delajo pogum in srčnost, trdno stati za vero in pravice sv. katoliške Cerkve ter se ne ustrašiti nobenih napadov. Veliko pozornost je vzbudil govor, kojega so Pij IX. spregovorili odličnim Katoličanom, ki so iz Nemškega prišli v Rim zaradi papeževe tridesetletnice. Sv. Oče so z ozirom na grdo preganjanje sv. Cerkve na Pruskem rekli: „Bog je stvaril Cerkvo, zato jo ljubi, in ljubi toliko bolj, kolikor ona več trpi. Ljudje so vstajali zoper Cerkev, da bi nje ne pustili dalje. V takih nevarnostih prihaja Gospod Cerkvi na pomoč, zdaj z mehkiimi zdaj z ostrimi sredstvi, kakor nas uči zgodovina. Vselej pa je ljudi rabil, da na pomoč pride Cerkev. Tega najbolj dokazuje imate v svoji domovini, kjer jih je v žalost še dosti, ki se štejejo med tiste, ki jim je rečeno: inter vos dormiunt multi (med vami jih veliko spi). Pa milost Božja in Vaš izgled jih bota prebudila, da se ganejo in začno misliti, kakor Vi. Katoličani so močni združeni z sv. prestolom, ter se morejo vselej spustiti v duhovni boj z nasprotniki. Pri tem pa se jim je priporočati blaženej Devici; zakaj brez nje ne bodo tako lahko zmagali moči peklen-ske, ko neki vladarji, ganjeni od peklen-skih moči, vse počenjajo, samo da bi Cerkev premagali. Peklen-ske moči bi jim izročile odgoj otrok, peklen-ske moči jim navdajajo zatirati bogočastje. Vse to godilo se je že v Judeji pod kraljem Antijohom. Hotel je zatreti nauk, hotel odpraviti praznike; zagnal se je v svetišča in skušal jih pozapreti; namerjal je potlačiti prepoved o vživanju nekterih jedil. Vse to se ponavlja tudi dandanašnji proti Cerkvi Jezusovi.

Pa kako je umrl ta kralj? Ne delam nika-